

1.3. Arazoaren garrantzia. Epidemiologia

Nazioarteko zein Espainiako hainbat erakundek arazo horrek zer dimentsio dituen jakin nahi dute. Hala ere, definizioak desberdinak direnez, ez da erraza neurtzea. Herrialdeetako erregistroen artean aldeak daudenez, zifrak ez dira zehatzak. Kasu errealen datuak, OMEk dioenez, oso aldakorrek dira herrialdearen eta erabilitako ikerketa-metodoaren arabera¹⁵. Gainera, sexuaren arabera bereizitako datuak edukitzeko beharrak zailtasunak dakartza oraindik^{16,17}, hainbat erakundek adierazi duten bezala.

Are zailagoa da kalteberatasun handiagoa duten adingabe talde batzuk erregistratzea, eta horrek esan nahi du, talde horiek datuen erregistroan ikusezinak badira, jarduketan plangintzan ikusezinak izango direla.

HURBILKETA BATZUK

• Nazioartea

Nazio Batuetako Idazkaritza Nagusiak egindako ikerketari jarraikiz, harreman estua dago emakumearen aurkako indarkeriaren eta bikotekideak seme-alaben aurka egiten duen abusuaren artean.

Haurrek genero-indarkeriarekiko esposizioaren ondorioak jasan ahal dituzte, eta, aldi berean, erasotzaileagandik beste abusu-kategoria bat ere bai.

Harreman estua dago emakumeen aurkako indarkeriaren eta haurren aurkako indarkeriaren artean¹⁸. Tratu txarren biktima diren haurren artean, kasuen % 40tan etxean genero-indarkeria ere gertatzen da.

• Espainia

2019an egindako genero-indarkeriari buruzko makroinkestak¹⁹ biltzen duenez, genero-indarkeria jasaten duten emakumeetako asko amak dira, eta, ondorioz, biktima diren haur eta nerabeen kopurua ere oso handia da.

¹⁵ World Meath Organización. (2015). *Investing in children: the European child maltreatment prevention action plan 2015-2020* (No. WHO/EURO: 2015-4315-44078-62167). World Health Organization. Regional Office for Europe.

¹⁶ NBE, BN (1979). Konbentzioa, emakumeen aurkako diskriminazio modu guztiak desagerrarazteari buruzkoa. *Ebazpena*, 34, 180.

¹⁷ Nazio Batuak, (1995): Emakumei buruzko IV. Mundu Konferentziaren txostena, Pekin.

¹⁸ Krug, E. G., Mercy, J. A., Dahlberg, L. L., & Zwi, A. B. (2002). "The world report on violence and health". *The lancet*, 360(9339).

¹⁹ MINISTERIO A, B. (2019). Emakumeen aurkako indarkeriari buruzko makroinkesta, 2019.

Bikotekideren baten eskutik indarkeria fisikoa, sexuala edo psikologikoa jasan duten emakumeen % 39,4k seme-alaba adingabeak ditu.

Emakume biktimen % 46,1ek diote beren etxean adingaberen bat dagoela (haien semea edo alaba, edo beste adingaberen bat).

Era berean, seme-alaben % 54,1ek ikusi edo entzun zuten amek jasandako indarkeria-egoeraren bat.

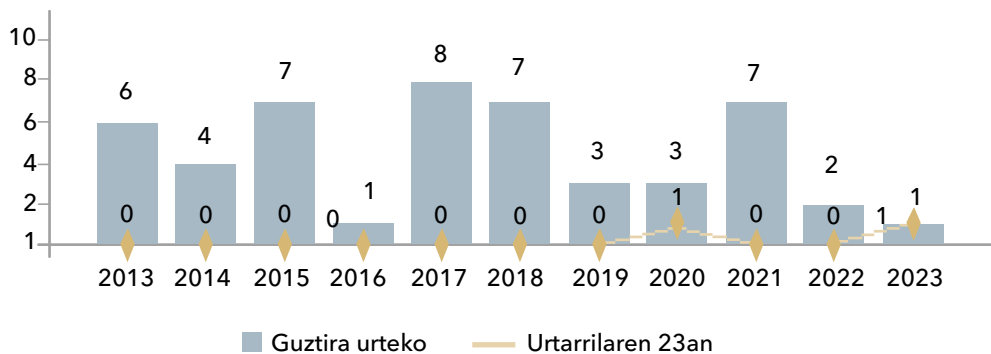
Kasuen % 89,6 seme-alabak adingabeak ziren.

Amaren aurkako indarkeria ikusi edo entzun zuten seme-alaba adingabeak zituztenen % 51,7ek diote seme-alaba horiek indarkeria jasan zutela bikotekide bortitzaren eskutik.

2013ko urtarrilaren 1aren eta 2023ko martxoaren 9aren artean, genero-indarkeriaren ondorioz hildako adingabeen 49 kasu baieztatu dira²⁰.

1. taula: Eraildako adingabeen kopurua, 2013-2023

2013-2023 ERAILDAKO ADINGABEEN GUZTIZKO KOPURUA: 49

Iturria: Espainiako Gobernuak. Berdintasun Ministerioa. Genero-indarkeriaren aurkako Gobernu Ordezkaritza. (2023ko ekaineko eguneratzea).

María José Díaz-Aguadok (2020) egindako azterlanean, non 14 eta 18 urte bitarteko 10.465 adingabek parte hartu duten, jasotzen da lau adingabetik bat (% 24,7) amaren kontrako genero-indarkeriaren eraginpean egon dela. Egoera ohikoena (% 14,3) indarkeria psikologikoa da: "iraintzea edo barregarri uztea" eta "beldurra sentiaraztea".

²⁰ Hileko Estatistika Buletina, 2021eko urtarrila | Genero-indarkeriari buruzko Zentro Birtuala (violenciagenero.org).

Genero-indarkeriaren biktima diren seme-alaben aurrean jarduteko osasun-arloko profesionalentzako gida

Gainera, indarkeria horren eraginpean dauden lau adingabetik hiruk tratu txarrak zuzenean pairatu dituzte amari tratu txarrak eman zizkion gizonaren eskutik. Orobat, neskek sentsibilitate handiagoa dute genero-indarkeria antzemateko, eta mutilei zailagoa egiten zaie²¹.

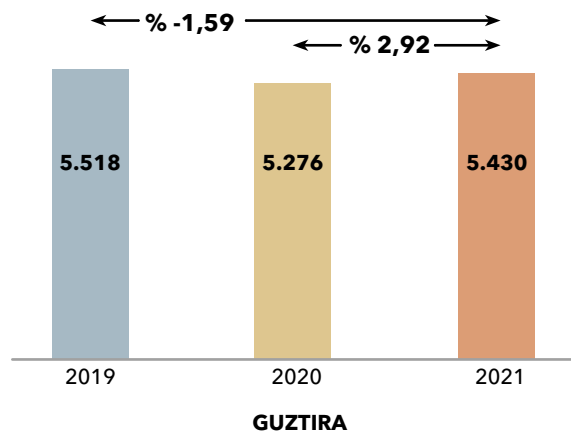
• Euskal Autonomia Erkidegoa

Eustaten Euskal Autonomia Erkidegoko Emakumeen aurkako indarkeriari buruzko txostenak (2022ko azaroa)²² nabarmentzen duen bezala, indarkeria matxista, 2021ean, igo egin da, 2020an behera egin ondoren, eta 5.430 biktimizazio-kasu izan dira.

2020an, larrialdi sanitarioko egoerarengatik izan ziren murrizketen ondorioz, beherakada orokorra izan zen delitu-jardueran, eta testuinguru horretan ere indarkeria matxistaren kasuak murriztu ziren.

2021ean, salbuespen-egoerak baldintzatuta ere, igoera nabarmena izan zuen. "Sexu-askatasunaren aurkako delituak" (familia-eremutik kanpokoek eginikoak) areagotu ziren gehien; 2019an izandako kasuen kopurua gainditu zen 2021ean.

2. taula: Emakumeen aurkako indarkeriaren biktimizazioak (kasuen kopurua) EAEn

Iturria: Segurtasun Saila. Genero-indarkeriaren estatistika.

Emakumeen aurkako genero-indarkeriako egoerak detektatzen ditugunean, garrantzitsua da etxebizitza berean bizi diren seme-alaba adingabeak identifikatzea; izan ere, sistema sanitarioak haur eta nerabe horiek zuzeneko biktima gisa identifikatu behar ditu, eta, orduan, pediatriatik ere arreta eta laguntza eman behar die. Horregatik da garrantzitsua genero-indarkeriaren biktima diren hurrei buruzko datuak sartzea Osakidetzako informazioa biltzeko sistemetan.

²¹ Díaz-Aguado, M. J., Martínez Arias, R., & Martín Babarro, J. (2020). Menores y violencia de género. Madrid: Berdintasan Ministerioa.

²² Segurtasun Saila. Emakumeen kontrako indarkeriaren estatistika.